W ubiegłym roku (2020) czeska, a praktycznie czechosłowacka Dobranocka, zwana u naszych południowych sąsiadów „Večerníček", czyli Wieczorynka, skończyła 55 lat. Stało się to okazją do przygotowania przez archiwum Czeskiej Telewizji okolicznościowej wystawy, którą jeszcze do końca maja można oglądać w jej praskiej siedzibie na Kavčích horach.
Specjalny program wieczorny dla dzieci został po raz pierwszy wyemitowany w niedzielę 2 stycznia 1965 roku. Najmłodszych widzów przywitał wówczas mały chłopczyk w papierowej czapce z gazety na głowie, który poruszający się różnymi pojazdami, od rakiety, poprzez samochodzik, po jednokołowy rower, zapraszał do obejrzenia bajki. Ta czołówka pozostała niezmienna do dziś, z tym, że od 1973 r. jest kolorowa. Pierwsza wyemitowana bajka miała tytuł „Chłopiec i kometa", i nikt nie mógł wówczas przypuszczać, że program będzie trwać tak długo. Podczas gdy w ostatnich latach Večerníček nadawano codziennie, to pierwotnie emitowano go tylko raz w tygodniu, w niedziele.
Večerníček stał się przewodnikiem i wychowawcą licznych pokoleń małych widzów. „Tematem wystawy są doświadczenia, świat dzieci i świat fantazji, ale także ważna spuścizna czeskiej animacji dla dzieci" - powiedziała kuratorka wystawy Jana Sommerová. Ale odwiedzający mogą również poznać tych, którzy stali za wszystkimi psotnymi historiami bajek, a więc ich twórców.

Podczas spaceru po wystawie zwiedzający odkryją również tajniki rzemiosła animatorów. Miłośnicy bajek na dobranoc mają możliwość bezpośredniego wejścia w stworzone przez światy: a więc do domku w pniu Żwirka i Muchomorka, lokum kota Mikeša, siedzibę władcy zwierząt Krakonoša, czy też przejechać się samochodzikiem Krecika (Krtečka), lub spróbować dubbingować którąś z popularnych bajkowych piosenek.
Večerníček to najdłużej emitowany program w Czeskiej Telewizji. W tym czasie nagrano i wyemitowano przeszło 400 cykli różnych bajek dla dzieci, wśród których rekordzistą jest bez wątpienia serial „Pat i Mat" znany w Polsce pt. „Sąsiedzi", prezentujący przygody dwóch nieudaczników, próbujących stale coś naprawić lub usprawnić i zmagających się nieustannie z nieożywioną materią narzędzi oraz otaczających ich sprzętów. W Polsce najbardziej znane są ponadto serie o Rumcajsie, Makowej Panience, czy też bajka pt. „Z mchu i paproci" o dwóch skrzatach: Żwirku i Muchomorku (w oryginale Křemílek i Vochomůrka) oraz oczywiście Krecik.
Wystawa została tak pomyślana, aby zainteresować i ucieszyć zarówno małych, jak i dużych zwiedzających. Ekspozycja jest interaktywna, a dla dzieci przygotowano szereg gier i efektów audiowizualnych. Do jej przygotowaniu w pełni wykorzystano bogate zbiory archiwum czeskiej telewizji, zarówno te w postaci filmów, jak i dokumentacji aktowej, technicznej i muzealnej. Szkoda tylko, że pandemia uniemożliwiła przez większość czasu trwania wystawy jej zwiedzanie. Można jednak mieć nadzieję, że na 60 rocznicę, która przypadnie już niedługo, bo w 2025 r., telewizyjni archiwiści przygotują nową, jeszcze bardziej atrakcyjną wystawę, podczas której każdy dorosły będzie mógł na chwilę przenieść do krainy swojego dzieciństwa.

Więcej:

prague.eu: Večerníček má narozeniny!

blesk.cz : Večerníček slaví 55 let výstavou: 400 pohádek a rekordmani Pat s Matem! Nakoukněte do pařezové chaloupky

irozhlaz.cz : Večerníček slaví 55. narozeniny, chlapec v čepici je nejdéle vysílanou českou televizní znělkou

cervenykoberec.cz : Večerníček slaví narozeniny, zrodil se před pětapadesáti lety

oprac. Ivo Łaborewicz
AP Wrocław O/Jelenia Góra